

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Голові
Національної поліції України

Івану ВИГІВСЬКОМУ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

У межах парламентського контролю виявлено системні порушення органами Національної поліції України процесуальних прав осіб, які звертаються із заявами про кримінальні правопорушення.

Нормами Закону України «Про Національну поліцію» встановлено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань, зокрема: вживає заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події тощо. Під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і сприяє їх реалізації (статті 7, 23).

Відповідно до вимог частини першої статті 214 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) слідчий, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні

відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР), розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з ЄРДР.

Заявник має право, серед іншого, отримати від органу, до якого він подав заяву, документ, що підтверджує її прийняття і реєстрацію та отримувати витяг з ЄРДР (частина друга статті 60 КПК України).

За результатами парламентського контролю за додержанням процесуальних прав встановлено, що уповноважені особи (дізнавачі, слідчі) органів Національної поліції України не виконують вимоги статті 214 КПК України, вибірково вносять відомості до ЄРДР за заявами та повідомленнями про кримінальні правопорушення, у зв'язку з чим заявники за захистом своїх прав звертаються до слідчих суддів та Уповноваженого.

Лише в поточному році за результатами перевірок, проведених на вимогу Уповноваженого, його представників за скаргами на бездіяльність органів досудового розслідування Національної поліції України, що полягала у невнесенні відомостей до ЄРДР за заявами (повідомленнями) про кримінальні правопорушення, поновлено права 27 осіб на досудове розслідування та отримання витягу з ЄРДР, що свідчить про системний характер порушень.

Під час здійснення провадження відповідно до статті 17 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» за зверненням адвоката

в інтересах

отримано інформацію про порушення Печерським управлінням поліції Головного управління Національної поліції у місті Києві (далі – Печерське УП ГУНП у м. Києві) прав людини у зв'язку з неналежним реагуванням на заяву від 27.01.2022, подану до цього управління поліції про кримінальні правопорушення, вчинені особами, які привласнили грошові кошти, та посадовими особами банківської установи, які допустили списання коштів з арештованого рахунку, а також у зв'язку з невиконанням судових рішень.

З'ясовано, що відомості за заявою уповноваженими особами Печерського УП ГУНП у м. Києві не були внесені до ЄРДР. Цією бездіяльністю не виконано обов'язок слідчого, дізнавача, передбачений частиною першою статті 214 КПК України, невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення внести відповідні відомості до ЄРДР, розпочати розслідування та надати заявнику витяг з цього реєстру, а також порушено передбачене цією ж нормою та частиною другою статті 60 КПК України право заявника отримати витяг з ЄРДР.

оскаржила таку бездіяльність до слідчого судді.

Ухвалою Печерського районного суду міста Києва від 26.10.2022 у справі № 757/ /22-к зобов'язано компетентних посадових осіб Печерського УП ГУНП у м. Києві внести відповідні відомості до ЄРДР за заявою

від 27.01.2022 та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявниці витяг з ЄРДР.

Адвокат _____, який діє в інтересах _____, сподіваючись на те, що на виконання зазначеного судового рішення відомості внесено до ЄРДР та розпочато розслідування, надіслав на електронну адресу Печерського УП ГУ НП у м. Києві (rech_urgunp@kyiv.npu.gov.ua) клопотання від 05.01.2023 про виконання слідчих дій у кримінальному провадженні.

Оскільки жодного повідомлення на зазначене клопотання ним не було отримано, бездіяльність слідчого представником _____ оскаржено слідчому судді, і ухвалою від 27.01.2023 у справі № 757/_____/23 зобов'язано уповноважених осіб Печерського УП ГУ НП у м. Києві розглянути зазначене клопотання у порядку та строки, передбачені ст. 220 КПК України.

За твердженням заявника, зазначені судові рішення на час звернення (станом на 20.07.2023) не виконані.

Під час здійснення провадження представником Уповноваженого та Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Секретаріат Уповноваженого) на адресу Печерського УП ГУНП у м. Києві надсилались листи з порушених у зверненні питань, а саме від 07.08.2023 № 42973.4/Ч-21684.3/23/43.2, від 21.08.2023 № 45796.4/Ч-21684.3/23/43.2, на які відповіді не отримано.

Зважаючи на викладене, Секретаріат Уповноваженого повторно засобами поштового та електронного зв'язку надіслав запит від 28.09.2023 № 53470.4/Ч-21684.3/23/43.2 до Печерського УП ГУНП у місті Києві, а 06.11.2023 – лист за № 60994.4/Ч-21684.3/23/43.2 до керівництва Головного управління Національної поліції у м. Києві з проханням забезпечити надання запитуваної інформації. При цьому увагу було привернуто до порушення посадовими особами Печерського УП ГУНП у місті Києві вимог законодавства про співпрацю з Уповноваженим.

17.11.2023 до Секретаріату Уповноваженого надійшов лист Печерського УП ГУНП у м. Києві від 10.11.2023 № 8771/125/52/01-23, в якому зазначено про надання відповіді на запит Секретаріату Уповноваженого, що отриманий управлінням поліції 04.10.2023, тобто строк надання відповіді перевищує місячний.

Окрім того, Печерське УП ГУНП у м. Києві повідомило, що до цього управління поліції надходила лише одна ухвала Печерського районного суду міста Києва № 757/_____/23, відповідно до якої 12.09.2023 року відомості були внесені до ЄРДР за № 120 _____, про що повідомлено заявника.

Достовірність інформації, наданої управлінням поліції, викликає сумніви з огляду на наступне.

На запит Секретаріату Уповноваженого Печерський районний суд міста Києва у листі від 11.08.2023 № 3874/23, копію якого скеровано до Печерського УП у місті Києві, повідомив, що у провадженні слідчого судді перебувало судове провадження № 757/_____/22-к за скаргою

на бездіяльність посадових осіб Печерського УП у м. Києві про зобов'язання внесення відомостей до ЄРДР після отримання заяви про кримінальне правопорушення.

Ухвалою суду від 26.10.2022 вказану скаргу задоволено.

З супровідним листом від 18.05.2023 завірена копія ухвали суду від 26.10.2022 була направлена для виконання на адресу Печерського УП у м. Києві.

Крім того, у провадженні слідчого судді [] перебувало судове провадження №757/ [] /23-к за скаргою адвоката [], який діє в інтересах [], на бездіяльність уповноважених осіб Печерського УП у м. Києві, яка полягає у залишенні без розгляду клопотання від 05.01.2023. Ухвалою суду від 27.01.2023 вказану скаргу задоволено. З супровідним листом від 27.01.2023 завірена копія ухвали суду від 27.01.2023 була направлена для виконання на адресу Печерського УП у м. Києві.

Отже, уповноважених осіб Печерського УП ГУ НП у м. Києві було зобов'язано внести відповідні відомості до ЄРДР за заявою [] від 27.01.2022 та надати заявниці витяг з ЄРДР ухвалою Печерського районного суду міста Києва від 26.10.2022 у судовій справі № 757/ [] /22-к, а ухвалою від 27.01.2023 у справі № 757/ [] /23 зобов'язано уповноважених осіб управління розглянути клопотання представника [] у порядку та строки, передбачені статтею 220 КПК України.

Судом підкреслено, що на день надання інформації повідомлення про отримання та виконання Печерським УП у м. Києві згаданих вище судових рішень відсутні.

Акцентую увагу, що судові рішення є обов'язковими до виконання на всій території України (стаття 124 Конституції). У частині четвертій статті 535 КПК України визначено, що органи, особи, які виконують судові рішення, повідомляють суд, який постановив судові рішення, про його виконання.

Потрібно зазначити, що з приводу невиконання ухвали від 27.01.2023 [] звертався й до Печерської окружної прокуратури міста Києва, якою звернення адвоката з листом від 07.04.2023 № 56-2745ВИХ-23 надіслано для розгляду до Печерського УП у м. Києві.

Натомість витяг з ЄРДР [] не надано, вимоги законів України щодо неухильного виконання судових рішень порушено.

Викладене вище свідчить про те, що працівниками Печерського УП у м. Києві через невиконання та неналежне виконання службових обов'язків і вимог законів України допущено порушення процесуальних прав [] та її представника адвоката []

Окрім того, відповідно до частини другої статті 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання

неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії тягнуть за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

За невиконання законних вимог Уповноваженого або представників Уповноваженого передбачена відповідальність статтею 188-40 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Отже, поліцейськими вчинено адміністративне правопорушення, передбачене статтею 188-40 КУпАП, за яке відповідно до частини першої статті 15 КУпАП та частини другої статті 11 Дисциплінарного статуту органів внутрішніх справ України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України», поліцейські несуть дисциплінарну відповідальність відповідно до цього Статуту.

З метою усунення порушень прав і свобод людини і громадянина, притягнення осіб, які їх вчинили, до відповідальності, а також запобігання системним порушенням процесуальних прав осіб, які звертаються із заявами (повідомленнями) про кримінальні правопорушення, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України від 23.12.1997 № 776/97-ВР «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

В И М А Г А Ю:

1. Вжити заходів, спрямованих на поновлення процесуальних прав та її представника адвоката
2. Призначити службове розслідування за викладеними у поданні фактами з метою повного та об'єктивного з'ясування всіх обставин вчинення поліцейськими Печерського УП ГУНП у м. Києві дисциплінарних проступків, встановлення причин їх вчинення, вини кожного.
3. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення осіб, які вчинили правопорушення, до відповідальності.
4. Вжити заходів, спрямованих на запобігання порушенням в органах Національної поліції України процесуальних прав заявників про кримінальні правопорушення, зокрема на одержання витягу з ЄРДР.
5. Про результати розгляду подання та вжиті заходи повідомити мене у строк, передбачений Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини».

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

